

«Em diuen Klaus Altmann»

Dilluns de la setmana passada començava a Lió el judici contra Klaus Barbie, el nazi responsable de la repressió contra els jueus de la zona ocupada de França. Un judici que ja ha esdevingut polèmic per moltes més raons.

Vicent Partal

«**E**m diuen Klaus Altmann». Qui pronuncià aquestes paraules dilluns passat 10 de maig no es deia Klaus Altmann. Sorprenentment serè i altiu, aquestes paraules les va pronunciar un criminal de guerra nazi anomenat Klaus Barbie i conegut per un apel·latiu definitori: «el carnisser de Lió».

Barbie-Altmann és acusat de cinc càrrecs: liquidar físicament el comitè de Lió de la Unió General dels Israelians de França el 9 de febrer del 1943, deportar quaranta-un xiquets i cinc adults de la colònia jueua d'Izieu als camps de la mort, deportar als mateixos camps prop de 650 persones en el darrer dels combois que abando-

Manifestació contra Barbie davant del Palau de Justícia.

nava Lió, la mort —precedida de tortures— de Marcel Grompel, jueu i resistent, i la deportació, seguida també de la mort de Georges Lesèvre i el seu fill Jean-Pierre. I també la deportació de l'esposa de Lesèvre, que escapà de miracle a la mort.

Són cinc càrrecs menors si se'ls compara amb els centenars de càrrecs que podria acaparar sobre les seues espatlles Barbie. Centenars de deportacions més, milers de tortures, desenes d'assassinats. Segurament ell, amb les seues mans no en va cometre cap. Des del seu càrrec oficial durant l'ocupació alemanya de Lió, però, va donar els permisos adients. Hi ha xifres més o menys concretes: 4.000 persones executades, 7.500 deportats als camps d'extermini. Curiosament, seran altres els punts d'interès d'aquest judici.

Els francesos ja estan empipats perquè la premsa alemanya, per unes raons, i la dels Estats Units, per unes

altres, posen l'accent més en el fet que aquest serà un judici contra el col·laboracionisme i contra la resistència francesa i els seus draps bruts que no contra un criminal de guerra. Els alemanys tenen raons òbvies per preferir aquesta versió. Els americans, segurament, també: va ser la CIA qui ajudà Barbie a escapar-se d'Alemanya i emigrar a Bolívia. I això amb un argument fàcil: Barbie és un anticomunista confès i els servia per a algunes faenes. Però, sí que és cert que hi ha aspectes del judici que no poden menystenir-se i que escapen a la mirada freda de Barbie-Altmann.

Conjurar els dimonis familiars

Barbie és la caricatura del criminal de guerra nazi que servirà a França per a conjurar els seus dimonis familiars. Barbie és un anti primari: anticomunista, antisemita, antigitano... Barbie és

autor de crims que podrien considerar-se de dret comú. ¿Però jutjar Barbie en un procés espectacular és posar punt i final al record de la barbàrie nazi sobre França?

No hi ha dubte que en aquest sentit jutjar Barbie és molt més confortable que, per exemple, jutjar alguns dels noms francesos que foren responsables de la barbàrie.

¿Amb una dura condemna sobre Barbie quin serà el futur dels llibres escolars? Que la condemna al nazisme es va complir. Que França castigà els assassins. I, tanmateix, molts d'aquests assassins han mort en el llit lliurement i sense ser molestats mai. Encara més: els superiors jeràrquics de Barbie han mort en el llit de la seua casa: el general Karl Oberg, cap de les SS de la policia alemanya a França, va ser condemnat primer a mort i, després, a cadena perpètua. El 1962 el general De Gaulle li va concedir la gràcia i morí

Els actors del judici

Peces claus d'un procés difícil

El president Cerdini. André Cerdini, 58 anys, és president de la Cort i jutge màxim. El seu judici més famós, abans d'aquest, va ser el dels independentistes corsos que mataren dos delators dins la presó d'Ajaccio. Ha estudiat a fons el procés i ha fet esport «per estar en la millor forma física i intel·lectual». És poc amant de l'espectacle.

El procurador Truche. Pierre Truche, procurador general de la Cort de Lió, és un professional puntillós que es nega, malgrat el seu caràcter d'acusador, a condemnar abans d'hora Barbie. Diu que aquest és un judici com qualsevol altre.

El relator Dugave. Va ser el primer a parlar, llegint durant sis hores el dossier del judici.

La intèrpret Foex. Marie-Françoise Foex serà una de les quatre traductores de Barbie. Creu que aquesta serà una faena desagradable i mal pagada, però l'ha acceptada «en nom de la justícia». És l'experta en anglès i alemany dels tribunals de Lió.

Els jurats. Eis nou jurats titulars i cinc suplents han estat triats entre quaranta-cinc homes i dones majors d'edat, i sense antecedents penals. Dels quaranta-cinc eridats inicialment, quatre van demanar ser excusades per diverses raons. Tres-cents policies vigilen la seua seguretat.

El defensor Vergés. Una de les estrelles del judici. Un advocat brillant com poc i amb una gran capacitat per a l'espectacle. Té un concepte estricta de la justícia, que l'ha portat a defensar gent que havia matat amics

íntims seus o, ara, el cap dels nazis que varen estar a punt d'acabar amb la seua vida.

El gran advocat Dumas. Roland Dumas és el primer dels advocats de la part civil. Ex-resistent, diputat socialista, antic ministre d'afers exteriors. Representa Lise Lesèvre, torturada i deportada amb el marit i els fills morts en els camps nazis.

Nordman, l'esperit de Nuremberg. Joe Nordman acudeix en nom de la Federació Nacional de Deportats, internats, resistents i patriotes. Va treballar activament en la resistència i representà l'Estat francès en el procés de Nuremberg. Creu que la vista de Barbie és una vista contra el nazisme.

L'historiador Klarsfeld. Serge Klarsfeld persegueix des del 1971 la pista de Barbie. Representa en el judici les famílies dels xiquets d'Izieu morts pels nazis. La seua professió és la d'historiador. Es va fer advocat per militància política el 1974. Ha reconstruït la història dels jueus sota el règim nazi.

El provocador Bermann. Guy Bermaun presideix el Centre Nacional de Formació Professional d'Advocats i representa en el judici els voluntaris

del Roine i els antics combatents israelians. Li encanta fer declaracions explosives i esperar-ne resposta. «Provocar», en diu ell.

L'equilibrista Noguères. Henri Noguères és el representant de la Lliga dels Drets de l'Home. Procurarà separar els crims contra la humanitat dels nazis dels mateixos crims comesos per francesos «exaltats».

El banc de l'horror. Els testimonis.

Lise Lesèvre. Detinguda el 13 de maig de 1944. Torturada dinou vegades. Barbie feu arrestar el seu marit i els seus fills per obligar-la a confessar. Moriren en un camp de concentració.

Mario Blardone. Salvat de miracle del camp de Dachau. Intentà matar Barbie durant l'ocupació, però va ser detingut amb una fotografia de la que havia de ser la seua víctima. Va ser torturat brutalment.

Fortunee Benguigui. Deportada a Auschwitz. Tres fills morts a Izieu. Té vuitanta-tres anys, però encara acudeix a totes les manifestacions de record del calvari dels camps.

Elise Wiessel. Premi Nobel de la Pau 1986. Testimoni de la comunitat jueua, deportat a Auschwitz i Buchenwald.

Jacques Chaban-Delmas. President de l'Assemblea Francesa i antic resistent.

Gustavo Sánchez Salazar. Antic vice-ministre de l'Interior de Bolívia.

tranquil·lament lliure. El mateix superior jeràrquic de Barbie i cap a París de la Gestapo, el coronel SS Knochen, va ser condemnat a mort l'any 1954 i també va ser alliberat posteriorment per una gràcia del president de la república. Va morir, sense que ningú no el molestàs, a la República Federal Alemanya.

Barbie, però, servirà almenys per donar una lliçó d'història sobre la repudiable i fastigosa «solució final» d'anorrear jueus i gitanos. Segurament, és possible que fins i tot arribe a atrevir-se en públic a denunciar aquestes teories tan estúpides com cri-

El sumari de Barbie, 100 Kg. d'horror.

minals. Serà un espectacle per a algunes consciències.

Serà un espectacle per a aquelles consciències que veuran així barrat el pas a l'interrogatori dels dirigents de Vichy, dels molts policies francesos que ajudaven a carregar jueus en els vagons dels trens que els portarien a Auschwitz o Dachau, del cap de la milícia de Vichy, Touvier —lliure des del 1971, malgrat els greus crims que se li imputen—, de Leguay, de Papon... Malgrat els seus promotors, els valerosos perseguidors de nazis, el juí amenaça d'esdevenir una mena d'exorcisme.